

План семінарського заняття

Заняття 1:

Загальна характеристика народів Європи

1. Класифікації європейських народів
2. Структура етнічних спільнот сучасної Європи (етнос, нація, локальна група, етнографічна група, етнічна група, етнічна меншина, корінний народ)

Література:

1. <http://www.mar.umd.edu/assessments.asp?regionId=0> (етнічні меншини)
2. Capotorti F. Minorities // Encyclopedia of Public International Law. Amsterdam; N.Y.; Oxford: Elsevier Science Publishers B.V., 1985. Vol. 8. P. 389-390.
3. Етнографія українців: навч. посібн. / за ред. проф. С. А. Макаруча; вид. 3-є, перероб. і доп. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 711 с.
4. Свод этнографических понятий и терминов. Выпуск 6: Этнические и этносоциальные категории. Москва, 1995.
5. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010.
6. Туник М.О. "Національна меншина": підходи до визначення // Збірник наукових праць "Політологічні студії". 2010. Вип. 1. С. 161-167.

План семінарського заняття

Заняття 2: Сучасне населення Європи

1. Етнічні меншини у країнах Європи та їхній статус
2. Критерії для визначення корінних народів
2. Рамкова конвенція Ради Європи про захист національних меншин Ради Європи

Література:

1. Coates Ken. A global history of indigenous peoples struggle and survival. Palgrave Macmillan; 2004 edition. 312 p. <https://www.goredelosrios.cl/cultura2/wp-content/uploads/2015/12/A-Global-History-of-Indigenous-Peoples-Ken-Coates.pdf>
2. <http://www.mar.umd.edu/assessments.asp?regionId=0> (етнічні меншини)
3. Capotorti F. Minorities // Encyclopedia of Public International Law. Amsterdam; N.Y.; Oxford: Elsevier Science Publishers B.V., 1985. Vol. 8. P. 389-390.
4. Minority Rights: International Standards and Guidance for Implementation. 2010 https://www.ohchr.org/Documents/Publications/MinorityRights_en.pdf
5. Nelde P.H. Language conflicts in multilingual Europe - prospects for 1993 // A language policy for the European Community: prospects and quandaries. Berlin, New-York, 1991. P. 59-73.
6. Šatava, Leoš: Jazyk a identita etnických menšiny. Možnosti zachování a revitalizace. Praha 2001.
7. Šatava, Leoš: Národnostní menšiny v Evropě. Encyklopedická příručka. Praha 1994.
8. Етнічні меншини Східної та Центральної Європи: компаративний аналіз становища та перспектив розвитку. Київ: ІНТЕЛ, 1994. 208 с.
9. Етнографія українців: навч. посібн. / за ред. проф. С. А. Макарчука; вид. 3-є, перероб. і доп. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 711 с.
10. Європейська Хартія регіональних мов або мов меншин (ЕТ5 №148) // Збірка договорів Ради Європи. – Київ, 2000. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_014
11. Кимлічка В. Лібералізм і права меншин. Харків 2001. 172 с.
12. Мицик В.В. Права національних меншин у міжнародному праві. Київ, 2004. 287 с.
13. Назаревич А., Трохимчук С. Національні меншини країн Європейського Союзу в контексті інтеграційних процесів. Львів, 2002. 112 с.
14. Свод этнографических понятий и терминов. Выпуск 6: Этнические и этно-социальные категории. – Москва, 1995.
15. Традиционные меньшинства Финляндии: формирование и современный статус. Москва, 2010. Вып. 221. 43 с.
16. Туник М.О. “Національна меншина”: підходи до визначення // Збірник наукових праць "Політологічні студії". 2010. Вип. 1. С. 161-167.
17. Этнические меньшинства в зарубежной Европе. Москва, 1997. 328 с.

План семінарського заняття

Заняття 3: Етнічні процеси.

1. Типологія етнічних процесів
2. Етнічні процеси в сучасній Європі

Література:

1. Dittrich M. Muslims in Europe: Addressing the Challenges of Radicalization // European Policy Centre Working Paper. – 2006. – № 23.
2. International Dictionary of Anthropologists / Gen. ed Winters. – New-York, 1991.
3. Kwasniewski K. Konflikt Etniczny // Sprawy Narodowosciowe. Nowa Seria. – 1990. – №1/4. – S. 40.
4. Бромлей Ю.В. К типологизации этнических процессов // Проблемы типологии в этнографии. Москва, 1979. С. 3-11.
5. Бромлей Ю.В. Этносоциальные процессы: теория, история, современность. Москва: Наука, 1987.
6. Итс Р.Ф. Введение в этнографию. Ленинград, 1974, 1991
7. Свод этнографических понятий и терминов. Выпуск 6: Этнические и этно-социальные категории. Москва, 1995.
8. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010.

Заняття 4:

Етнічні стереотипи

1. Етнічні стереотипи та етнічні упередження – поняття та зміст.
2. Автостереотипи та гетеростереотипи народів Європи.

Література:

1. International Dictionary of Antropologists / Gen. ed Winters. New-York, 1991.
2. Słownik etnologiczny: terminy ogólne. Warszawa; Poznań, 1987.
3. Серета В. Етносоціологія: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 160 с.
4. Серета В. Вплив польських та українських шкільних підручників з історії на формування польсько-українських етнічних стереотипів // Вісник львівського університету. Вип.35-36, Львів, 2000, С.387-399
5. Львовичкіна А.М. Етнопсихологія. Навчальний посібник. Київ, 2002. 144 с.
6. Павленко В.М., Таглін С.О. Етнопсихологія: Навчальний посібник. Київ, 1999.
7. Филипов А.С., Трусев В.П. Этнические стереотипы // Этнические стереотипы поведения. Ленинград, 1985. С.3-19.
8. https://www.pragueczechtravel.com/prague-tips/stereotypes_generalizations_czech_people.php
9. <https://inspired.com.ua/promo/vid-beretiv-do-mone-5-zastarilyh-stereotypiv-pro-frantsiyu/>
10. <https://golookexplore.com/lithuanian-stereotypes/>
11. <https://yhteisshyva.fi/artikkeli/hiljainen-pohjoisen-kansa-nain-ulkomaalaiset-ajatt/article-407079>

План семінарського заняття

Заняття 5:

Народи середземноморсько-піренейської історико-етнографічної області: албанці

1. Етнічна історія албанців
2. Календарна обрядовість весняного циклу в албанців;
3. Регіональні особливості весільної обрядовості албанців

Література:

1. Elsie, Robert. A Dictionary of Albanian Religion, Mythology and Folk Culture. London, 2001.
2. Jacques, Edwin E. The Albanians: An Ethnic History from Prehistoric Times to the Present. Jefferson, N.C., – 1994.
3. Encyclopedia of World Cultures. Vol. 4: Europe (central, western, and southeastern Europe). Boston, 1992.
4. Брак у народів Західної і Південної Європи. – Москва, 1989.
5. Водовозова Е. Н. Жизнь европейских народов. – СПб, 1875. – Т 1: Жители юга.
6. Иванова Ю.В. Северная Албания в XIX - начале XX вв. Общественная жизнь. – Москва, 1973.
7. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы (конец XIX–начало XX в.): Весенние праздники. – Москва, 1977.
8. Народы зарубежной Европы. Москва, 1964. Т. 1.
9. Новик А.А. Свадьба в Голоборде/голо бордо: этнолингвистические наблюдения в восточной Албании // Материалы полевых исследований МАЭ РАН. Санкт-Петербург, 2013. Выпуск 13. С.66–87.
10. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. - Львів, 2004; Ужгород, 2010.

План семінарського заняття

Заняття 6:

Середземноморсько-піренейська історико-етнографічна область: народи Італії

1. Календарна обрядовість весняного циклу італійців;
2. Регіональні особливості весільної обрядовості народів Італії

Література:

1. Брак у народов Западной и Южной Европы. – Москва, 1989.
2. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы (конец XIX–начало XX в.): Весенние праздники. Москва, 1977.
3. Водовозова Е Н Жизнь европейских народов. СПб, 1875. Т 1: Жители юга.
4. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965. Т. 2.
5. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010
6. Travis, David. The land and people of italy. New York, 1992
7. Barzini, Luigi. The Italians: a full-length portrait featuring their manners and morals. New York: Atheneum, 1965.
8. Encyclopedia of World Cultures . V. 4 : Europe (central, western, and southeastern Europe). – Boston, 1992.
9. Travis, David. The land and people of Italy. New York, 1992
10. Barzini, Luigi. The Italians: a full-length portrait featuring their manners and morals. New York: Atheneum, 1965.
11. Killinger Charles. Culture and Customs of Italy. Westport: Greenwood Press, 2005. 246 p.

План семінарського заняття

Заняття 7:

Середземноморсько-піренейська історико-етнографічна область: народи Іспанії та Португалії

1. Етнічна історія народів Піренейського півострова
2. Традиційна весільна обрядовість народів Іспанії та Португалії (порівняльна характеристика)

Література:

1. Encyclopedia of World Cultures. V.4 : Europe (central, western, and southeastern Europe). Boston, 1992.
2. Schubert, Adrian. The Land and People of Spain. New York, 1992.
3. Solsten, Eric. Portugal: a country study. Washington, 1994.
4. Stanton, Edward F. Culture and Customs of Spain. Westport, 2002.
5. Tremlett, Giles. Ghosts of Spain. – New York, 2008
6. Брак у народів Західної і Південної Європи. Москва, 1989. 248 с.;
7. Водовозова Е Н Жизнь европейских народов. СПб, 1875. Т.1: Жители юга.
8. Гомес-Табанера Х. М. Происхождение и формирование народов Испании // Советская этнография. 1966. № 5. С. 58-74.
9. Кожановский А.Н. Народы Испании во второй половине XX века. Москва: Наука, 1993.
10. Культура современной Испании: превратности обновления. Москва, 2005. 196 с.
11. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965. Т. 2.
12. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. - Львів, 2004; Ужгород, 2010

План семінарського заняття

Заняття 8:

Народи Приатлантичної (Західноєвропейської) історико-етнографічної області (Бельгія та Нідерланди)

1. Етнічний склад та етнічна історія населення Бельгії та Нідерландів
2. Матеріальна культура народів Бельгії та Нідерландів (традиційне житло, одяг, народна кухня)

Література:

1. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965. Т. 2.
2. Сухий О.М. Історія Бельгії: Навч. посібник. Львів, 2005
3. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010
4. Типы сельского жилища в странах зарубежной Европы. Москва, 1968.
5. De Vries, Andree. Flanders: a cultural history. Oxford, 2007.
6. O'Neill M. Re-imagining Belgium: new federalism and the political management of cultural diversity // Parliamentary Affairs. 1998. Vol. 51. No. 2. P. 241-258.
7. Wickman, Stephen B. Belgium: a country study. Washington, 1984.
8. Van Stegeren, Theo. The land and people of the Netherlands. – New York, 1991.

План семінарського заняття

Заняття 9:

Народи Приатлантичної (Західноєвропейської) історико-етнографічної області (Франція, Великобританія)

1. Календарна обрядовість весняного циклу народів Франції та Великобританії (порівняльна характеристика)
2. Весільна обрядовість народів Франції та Великобританії Франції та Великобританії (порівняльна характеристика)

Література:

1. Брак у народов Западной и Южной Европы. Москва, 1989.
2. Зарубежная Европа: очерки общей этнографии. Москва, 1966.
3. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы (конец XIX–начало XX в.): Весенние праздники. Москва, 1977.
4. Кюїзенъ Ж. Етнологія Франції. Київ, 2007.
5. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965. Т. 2.
6. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010
7. France in the new century: portrait of a changing society. London, 2000
8. Shelley M., Winde M. (eds.). Aspects of European cultural diversity. London, New York, 1995.

План семінарського заняття

Заняття 10:

Німці та австрійці

1. Головні етапи етнічної історії німців та австрійців
2. Локальна специфіка весільної обрядовості німців
3. Регіональні особливості весняної календарної обрядовості німців та австрійців

Література:

1. Войтович Л.В., Козак Н.Б., Овсінський Ю.В., Чорний М.І. Підручник з історії середніх віків для історичних факультетів університетів. Львів, 2010. 511 с.
2. Зарубежная Европа: очерки общей этнографии. Москва, 1966.
3. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы (конец XIX–начало XX в.): Весенние праздники. Москва, 1977.
4. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965. Т. 2.
5. Страны и народы. В 20-ти т. Т. 4: Зарубежная Европа. Западная Европа. Москва, 1979.
6. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010.

План семінарського заняття

Заняття 11:

Народи Північної Європи

1. Етнічна історія народів Північної Європи
2. Весільна обрядовість шведів та фінів (порівняльна характеристика);

Література:

1. Брак у народов Северной и Северо-Западной Европы. Москва, 1990.
2. Войтович Л.В., Козак Н.Б., Овсінський Ю.В., Чорний М.І. Підручник з історії середніх віків для історичних факультетів університетів. Львів, 2010. 511 с.
3. Історія Норвегії. Львів: Літопис, 2001.
4. Зарубежная Европа: очерки общей этнографии. Москва, 1966.
5. Народы зарубежной Европы. Москва, 1965 Т.2.
6. Страны и народы. Зарубежная Европа. Западная Европа : Научно-популярное географо-этнографическое издание : в 20 т. Москва, 1979. 381 с.
7. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010
8. Nordstrom Byron J. Culture and Customs of Sweden. Greenwood, 2010. 220 p.
9. Haugen E. The Scandinavian languages as cultural artifacts // Fishman J.A., Ferguson C.A., Das Gupta J. (eds.). Language problems of developing nations. New York: John Wiley & Sons, 1968. P. 267-284.

План семінарського заняття

Заняття 12: Західні слов'яни: поляки

- 1 Етнографічні та локальні групи поляків (історико-етнографічне районування Польщі)
2. Весільні обряди та звичаї поляків
3. Весняна календарна обрядовість поляків

Література:

1. Fischer A. Etnografia słowiańska. Zeszyt trzeci: Polacy. Lwów; Warszawa. 1934.
2. Bystroń J. Ugrupowanie etniczne ludu polskiego. Kraków , 1925.
3. Moszyński K. Kultura ludowa Słowian. Warszawa, 1967. Т. 1–2.
4. Брак у народів Центральної і Юго-Восточної Європи. Москва, 1988.
5. Ганцкая О.А. Польская семья. Москва, 1986.
6. Зарубежная Европа: очерки общей этнографии. Москва, 1966.
7. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы (конец XIX–начало XX в.): Весенние праздники. Москва, 1977.
8. Народы зарубежной Европы. Москва, 1964. Т. 1.
9. Страны и народы. Зарубежная Европа. Западная Европа : Научно-популярное географо-этнографическое издание : в 20 т. Москва, 1979.

План семінарського заняття

Заняття 13:

Південні слов'яни

1. Головні етапи етнічної історії південних слов'ян.
2. Етнографічні та локальні групи сербів, хорватів, словенців, македонців.
3. Весняна календарна обрядовість сербів та хорватів

Література:

1. Moszyński K. Kultura ludowa Słowian. Warszawa, 1967. Т. 2.
2. Брак у народів Центральної і Юго-Восточної Європи. Москва, 1988.
3. Календарні звичаї і обряди в країнах зарубіжної Європи: Весняні свята. Москва, 1977.
4. Календарні звичаї і свята в країнах зарубіжної Європи (кінець ХІХ – початок ХХ в.): Весняні свята. Москва, 1977.
5. Країнознавство. Частина 1 : Культура народів слов'янських країн / Ю.М. Алексєєв, В.І. Наулко, Н.В. Руденко Київ, 2002.
6. Народы зарубежной Европы. Москва, 1964. Т. 1.
7. Страны и народы. Т. 3 : Зарубежная Европа. Восточная Европа. 1980.
8. Тиводар М. Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. ф-ту. Львів, 2004; Ужгород, 2010.
9. Мартынова М.Ю. Субэтнические группы хорватов ХІХ в. // Советская этнография. – 1983. – № 1. – С. 33-42.

План семінарського заняття

Заняття 14:

Народи східнороманської історико-етнографічної підобласті Європи

1. Етнічна історія румунів
2. Звичаї та обряди весняного календарного циклу в румунів та молдован;

Література:

1. Klepper N. Taste of Romania. Hippocrene, New York, 1999.
2. Зеленчук В.С. Очерки молдавской народной обрядности. Кишинев, 1959
3. Календарные обычаи и обряды в странах зарубежной Европы: Весенние праздники. Москва, 1977.
4. Молдоване: очерки истории, этнографии, искусствоведения. Кишинев, 1977.
5. Народы европейской части СССР. Москва, 1964. Том 2.
6. Народы зарубежной Европы. Москва, 1964. Т. 1.
7. Страны и народы: научно-популярное географическо-этнографическое издание: Т. 3 : Зарубежная Европа. Восточная Европа. 1980. 349 с.

План семінарського заняття

Заняття 15: Цигани: історія та культура

1. Етнічна історія циган Європи
2. Групи циган Європи

Література:

1. Кроу Д.-М. Історія циган Східної Європи та Росії. Київ, 376 с.
2. Фрейзер А. Цигани. Київ, 2003. 358 с
3. Марушиакова Е. Цигани из Источна Европа : Курс лекций. София, 2012. 314 с.
4. Зіневич Н.О. Цигани в Україні: формування етносу і сучасний стан // УДЖ. 2001. № 1. С. 40–52.
5. Marushiakova E., Popov V., “Gypsy” groups in Eastern Europe: Ethnonyms vs. professionyms, // Romani Studies. 2013. vol. 23, no. 1, pp. 61–82.
6. Tcherenkov Lev, Laederich Stéphane. The Rroma Volume 1: History, Language, and Groups, Schwabe, 2004.

План семінарського заняття

Заняття 16:

Народи угорської історико-етнографічної підобласті Європи

1. Етнічна історія угорців
2. Весільна обрядовість угорців.

Література:

1. Брак у народов Западной и Южной Европы. Москва: Наука, 1989. - 248 с.;
2. Войтович Л.В., Козак Н.Б., Овсінський Ю.В., Чорний М.І. Підручник з історії середніх віків для історичних факультетів університетів. Львів, 2010. 511 с.
3. Народы зарубежной Европы. Москва, 1964. Т. 1.
4. Страны и народы: научно-популярное географическо-этнографическое издание: Т. 3 : Зарубежная Европа. Восточная Европа. 1980. 349 с.
5. Шушарин В. П. Ранний этап этнической истории венгров. Проблемы этнического самосознания. Москва, 1997.
6. Buranbaeva Oksana, Mladineo Vanja. Culture and customs of Hungary. 2011